

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Concedendum esse concretum Deitatis, quamvis alio modo quam Caet.
posuit verior sententia est. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

concretum Deitatis tribus personis commune esset; etiam esset commune indiuiduum humanitatis, si vna humanitas à tribus esset assumpta; eadem enim videtur ratio; hoc autem esse non potest; quia sequeretur, hominē assumi à tribus personis, non humanitatem; siquidem, priusquam intelligatur humanitas in personis, iam est homo: quare idem etiam nunc contigisset in assumptione humanitatis à verbo: atqui homo assumi non potest, quia assumeretur suppositum, ut docet S. Thom. 3. par. quæst. 4. art. 3. ergo tale indiuiduum non est concedendum.

Postremo si daretur hoc concretum, daretur etiam concretum spiritalis commune duabus personis spiritalibus: at hoc nulli, aut pauci conceduntur: ergo & indiuiduum Deitatis asserere debemus.

Caiet. affirmat ex communi supposito vocari. Caietanus vero in hunc art. & 3. p. qu. 2. artic. 2. circa solutionem 3. & qu. 3. art. 2. & 3. non solum adstruit tale indiuiduum, & concretum Deitatis ante personas; sed etiam illud appellat semisuppositum, vel semipersonam, ne, si diceret personam, vel suppositum, quaternitatem in Deo introducere videretur. Probat autem duplici ratione vna est, quia multa enuntiamus de hoc Deo, quæ ei non conueniunt ratione personarum, sed ratione essentiae: ut cum dicimus, vnus Deus creat, & id genus alia: ergo indiuiduum illud concretum essentiae intelligitur ante personas. Qua de causa S.

D. Thomas.

Tho. in hoc art. expresse notauit nomen, Deus, in ea propositione, Deus creat, supponi pro natura, non pro persona: id ipsum docuerunt Damascenus, & Nicetas locis paulo ante allegatis: atqui non supponitur pro natura abstracta, ergo pro concreto illius, quod nunc probare cōtendimus. Ratione etiam huius concreti dicit Caiet. verum esse illud, quod ait Athanas. in symbolo: pater est Deus, Filius est Deus, Spiritus est Deus, non tamen tres dii, sed vnus est Deus. Quis ergo audeat negare, vnum esse modo Deum, qui de tribus personis communiter prædicetur?

Athanas.

3.

Altera ratio est desumpta ex doctrina eiusdem Caieta. qui, ut commemorauimus disput. 12 §. cap. 2. censet dari quandam subsistentiam absolutam Deitatis prior sit tribus personalibus subsistentiis: cum ergo concretum naturæ nihil aliud videatur esse, quam natura subsistens, & ante tres personas intelligatur Deitas subsistens, intelligitur etiam hic numero Deus in concreto, qui ideo dicatur semipersona, quia est subsistens, sed quia nondum subsistit incommunicabiliter, non sit perfecta & completa persona. Hinc etiam infert Caietan. hoc indiuiduum peculiare esse diuinæ naturæ, & aulicæ creaturæ conuenire: quare, si natura humana assumeretur à tribus (inquit ipse) non haberet tale concretum, antequam in personis intelligeretur: quia, cum tale indiuiduum constituitur natura, & communi subsistentia, & hæc solum naturæ diuinæ conueniat ratione infinitatis (ceteras namque naturas sola subsistentia suppositi existimat subsistere) solum in ea, & non in alia natura tale concretum assignari potest.

Nihil probat prior Caiet. ratio, aut etiam de humanis probat.

Ceterum, antequam nostram proferamus sententiam, placet obiter notare contra Caietanum, aut priorem illius rationem nihil probare de concreto Deitatis, aut idem de quavis alia natura colligere. Nam si tres personæ assumerent vnā hu-

manitatem, tales propositiones de vno homine enuntiarem, quales de vno Deo, qui est in tribus affirmamus: diceremus enim, *hic vnus homo sit, deambulatur, comedit, &c.* diceremus etiam, *pater est homo, Filius est homo, Spiritus sanctus est homo, & tamen non tres homines, sed vnus est homo.* Quod vero attinet ad communem subsistentiam, ratione cuius Caiet. constituit indiuiduum Deitatis concretum, satis diximus supra disp. 12 §. c. 3. vbi probauimus, nihil tale commune esse, quod nomen subsistentiæ mereatur, nec aliquid esse huiusmodi, ratione cuius concretum Deitatis constitui possit; quia solum est communis existentia, quam Deitas, & natura quævis abstracta, in suo conceptu indodit, ut eo loco probatum est. Demum perperam Caietanus indiuiduum illud semipersonam appellat, cum hac voce nemo hætenus vsus fuerit: quinimo, si modum loquendi retineret, quem de subsistentia communi vsurpauit, pleno ore suppositum vocare deberet. Sicut enim actum existentie ipsius naturæ diuinæ nuncupauit subsistentiam, non semisubsistentiam: ita ex ea constitutum non semisuppositum, nec semihypostasim; sed absolute suppositum & hypostasim vocare debuisset, præsertim cum idem sit substantia quod hypostasim, si verbum ex verbo reddas.

CAPVT II.

Concedendum esse concretum Deitatis, quamvis alio modo, quam Caietanus posuit, verior sententia est.

Ego vero necessarium puto, indiuiduum Deitatis concretum cogitatione nostra prius personis concedere, tamen alia longe ratione, quam Caietanus illud asseruit; atque eodem modo, vna natura creata à pluribus assumeretur personis; & in quavis natura respectu sui suppositi, immo autem diti huiusmodi concretū necessarium puto propter varias illas enuntiationes, quas dixit Caiet. quæ non solum in diuina natura concedendæ sunt; sed etiam in humana, si vnā à tribus assumeretur. Sunt quoque alia quamplures, etiam cum terminis & vocibus notionalibus vimur, in quibus tale concretum necessarium debet intelligi, & pro eo nomen supponi. Secundo hoc concretum non posse in suo conceptu includere personas in singulari, patet, quia si ad constitutionem concreti Deitatis, quod Deum appellamus, pertinerent tres personæ in singulari, etiam in obliquo; nec tres dicerentur vnus Deus, nec communis esset Deus tribus personis. Id enim, quod in suo conceptu connotat tria hæc supposita speciatim, non potest commune esse tribus, & vnicuique conuenire: ideoque Thomistæ, qui hoc indiuiduum Deitatis concedunt, & dicunt de ratione illius esse ipsas personas, vel in conceptu illius eas includunt, non possunt non incidere in illa absurda, quæ diximus.

Tertio hoc indiuiduum cogitatione nostra prius esse personis facile probari, & explicari potest ex doctrina præcedentis disput. cap. 4. nam cum dicimus nomina concreta naturarum, ut *homo, & Deus*, directe significare naturam, & connotare personam, in qua subsistit natura, hoc ita debet intelligi, ut non connotet hanc vel illam personam, seu suppositum singularem, sed vniuersalem, vel illam personam, vel suppositum. Sicut enim supra dicebamus non numerari concreta naturarum ex con-

ex connotato, sed ex directo significato: sic etiam pronomen demonstrativum non demonstrat connotatum, sed directum significatum, & ita dicitur hic homo, non quia sit in hoc supposito; sed quia sit hac natura in hoc, vel alio supposito: atque idcirco dicimus hunc numero Deū, demonstrantes naturam, non personas: nam si eas demonstraremus, non diceretur hic Deus, qui erat, & demonstrabatur ante revelationem mysterij, quando de tribus personis non constabat, quod est ablatum: ergo, cum vox, *Deus*, & *hic Deus*, quæ sunt nomina concreta Deitatis, idem omnino significet facta revelatione mysterij tertium personarum, sequitur ante revelationem concreta illa nomina non connotasse hanc & illam personam singularem, sed personam in universum; eademque ratio erit omnium aliorum: mutato enim connotato, mutatur etiam nominis significatio; nec potest dici idem esse, quod nomine significatur, quando facta est mutatio in connotato. Quo fit, ut concretum Deitatis sit prius cogitatione nostra, quam persona, eo genere prioritas quo universale, ut animal, dicitur esse prius particulari, scilicet homine: de quo Arist. in predicamentis, capite de modis prioris. Recte igitur intelligimus hunc Deum, antequam hanc illam personam Trinitatis cogitemus. Connotatum autem esse commune non obstat, quo minus nomen *Deus*, aut nomen, *hic Deus*, vel *hic homo*, singulare sit. Nomen enim dicitur singulare ex directo significato, non ex connotato: tamen si ad syllogismum expositivum conficiendum aptum medium non sit, ut notavimus disput. 123. cap. 3. atque hinc constat aliter à nobis concretum Deitatis assignari, quam à Caietano, & ab aliis Thomistis.

Quarto eodem modo sequitur, dari individuum humanitatis, & cuiusque naturæ, quod in cogitatione nostra sit prius personis. Quia concreta aliarum naturarum eodem modo significantur cum connotatione suppositi, non in singulari, sed in universum, sicut concretum Deitatis: eadem enim omnium est ratio: ergo concretum, sicut quid commune ex parte connotati, præcedit consideratione nostra personas. Et ita, si una humanitas à tribus personis assumeretur, eodē prorsus modo demonstraretur concretum humanitatis, & diceretur hunc hominem, non ostensa hac vel illa persona singulari, sicut ostendimus concretum Deitatis, non demonstrata persona singulari.

CAPVT III.

Soluantur argumenta prima sententia.

Omissis rationibus Caiet. quæ, ut 1.2. ca. vidimus, solum probant, dari concretum deitatis prius personis consideratione nostra, non eodem modo, quo ille contendit: sed ut præcedenti cap. explicatum est: Superest solum, ut diluamus argumenta, quæ pro sententia Durandi & Henrici 1. cap. allata sunt. Ad primum ex auctoritate S. Thom. Damasceni & Nicetæ, qui nomen concretum, *Deus*, vel *homo*, interpretantur his nominibus, *Habens deitatem*, vel *habens humanitatem*, respondeo, hæc duo non esse eiusdem significationis, *Deus*, & *habens deitatem*, & de aliis concretis substantiis idem sentio. Nam, ut sequenti disput. dicemus, multa sequerentur absurda in modo lo-

Vasquez in 1. p. Tom. 2.

quendi de mysterio Trinitatis. Diceremus enim esse tres deos, quia sunt tres habentes deitatem, & sequeretur, Deum generare alium Deum, quia habens deitatem generat alium habentem deitatem: cumque fateatur S. Thom. art. 3. huius quæst. ad 3. *S. Thom.* non esse dicendos tres Deos, quamvis dicantur tres habentes deitatem, quia habens deitatem significat adiectivum, Deus autem substantivum; concedit plane illa duo nomina non significare idem eodem modo, quemadmodum adiectivum & substantivum nunquam sunt eiusdem significationis. Ergo cum patres illi dixerunt, Deum esse habentem deitatem, non putarunt modum significandi omnino æqualem esse utriusque; sed id dixerunt, ut ostenderent non licere vocem deitatis abstrahere usurpare pro persona, hoc est, de illa non prædicari, quæ de persona dicuntur, quia abstracta intelligitur: at vero quia nomen Dei, in quavis persona collocatur, de illo dicitur, quod de persona enunciamus: quia naturam significat coniunctam personis. Inquit itaque Damascenus, ex quo Nicetas id ipsum desumpsit. *At Dei vocabulum & natura communitatem significat, & in vnaquaque persona aque collocatur, quemadmodum & homo: Deus enim uest, qui divina natura præditus est, & homo, qui humana; ac si diceret, ideo collocatur nomen, Deus, in quavis persona, hoc est, de illo dicitur, quod de quavis persona enunciamus, quia is, qui divina natura præditus est, Deus est.* Quare non exponit concretum, *Deus*, per habens deitatem, neque de habente deitatem prædicat Deum, ut rursus de Deo enuntiet, quæ personæ conveniunt. Propositio igitur Damasceni, quasi per conuersionem intelligenda est. Cum vero dicitur in argumento nomen, *Deus*, esse nomen suppositi, plane negari debet: sed dicendum est, esse nomen naturæ connotans suppositum, nec solum dicimus non dari commune suppositum, sed etiam commune illud concretum non posse recte appellari semisuppositum, vel semipersonam, ut contra Caiet. cap. 1. notavi.

Ad secundum concedimus, dari etiam individuum concretum humanitatis, sicut etiam deitatis: ex hoc tamen non sequi fuisse hominem assumptum à Deo. Nam licet homo præcedat cogitatione nostra hoc & illud suppositum particulare: tamen non antecedit suppositum in genere. Quare si antequam à verbo assumeretur humanitas, iam intelligeretur homo, intelligeretur humanitas in aliquo supposito: sed in nullo supposito potest intelligi, quæ in nullo alio fuit, nec mansit, quam in diuino: ergo Christus non assumpsit hominem, quādoquidem naturam solum assumpsit, quæ antea non potuit aliquo modo supposita cogitari. Quod si assumeret naturam antea suppositam vel propria, vel aliqua alia diuina persona, non diceretur assumere hominem: quia illam non terminaret, quatenus suppositam alio supposito, sed solum quatenus humanitas esset, ut late in 3. p. q. 4. art. 3. ostendimus.

Ad tertium concedimus libenter eodem modo concretum spiratoris, sicut Dei, non sicut constituitur à Gabriele, quem retulimus disput. 149. cap. 4. id namque asserit constitui ex essentia, & spiratione actiua, veluti ex proprietate contrahente: sed eodem modo, quo individuum deitatis concessimus, nempe, ut spirator sit natura cum proprietate communi spirandi, connotando suppo-

Y 4 lita